

Український державний університет фізичного виховання і спорту

Шановний читачу!

Courteous reader!

Наш вуз за роки свого існування значно виріс не лише кількісно, але й якісно, перетворившись на розгалужений навчально-науково-спортивний комплекс, відомий своїми досягненнями далеко за межами України.

Протягом кількох років студенти здобувають в Українському державному університеті фізичного виховання і спорту ґрунтовні знання, опановують різноманітні загальні та спеціальні дисципліни і, завершивши навчання, стають, відповідно до обраної спеціальності, висококваліфікованими викладачами фізичного виховання, тренерами, фахівцями з оздоровчої фізкультури і реабілітації, менеджерами у різних ланках спорту. Фахівці з нашим дипломом працюють нині не лише в усіх куточках України і в інших державах, що утворилися на території колишнього СРСР, але й у кількох десятках країн Європи, Азії, Африки, Америки, громадяни яких здобули вищу освіту у цьому київському вузі.

Ті його випускники, котрі виявили схильність до дослідницької праці й відповідні здібності, мають змогу продовжувати здобувати тут ще глибші фундаментальні та прикладні знання і врешті стати науковцями, що спеціалізуються у таких актуальних напрямках, як олімпійський і професіональний спорт, фізична культура і фізичне виховання різних груп населення тощо.

Навчальний процес у вузі органічно й гармонійно поєднується з науковими дослідженнями. Тематика їх — широка і різноманітна. Результати, здобуті під час цих досліджень, ефективно використовуються на практиці у багатьох сферах. А партнерами фахівців Українського державного університету фізичного виховання і спорту є їхні вітчизняні та зарубіжні колеги. Ці дружні ділові стосунки втілюються у плідне й взаємовигідне співробітництво — і не лише зі спорідненими за фаховим профілем вищими навчальними закладами та науковими установами з різних країн, але й з Міжнародним олімпійським комітетом, Міжнародною олімпійською академією та іншими структурами.

У нашому вузі підготовлено чимало видатних спортсменів, які славилися перемогами на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу і Європи та інших великих міжнародних змаганнях. Обдарованим юнакам і дівчатам для підвищення їхньої спортивної майстерності створено тут належні умови: зі спортсменами працюють досвідчені тренери, у вузі функціонують оснащені сучасним обладнанням спеціалізовані спортивні зали, а тренувальний процес планується і здійснюється на базі найновіших наукових та науково-методичних розробок.

Ми відкриті для всіх, кого зацікавлять перспективи ділового співробітництва з нами або ж можливість отримати тут хорошу освіту.

Our Institution during the years of its existence, has been improved both qualitatively and quantitatively and turned into branched scientific, educational and sports complex, well-known in the world.

The students of Ukrainian State University of Physical Education and Sport obtain deep knowledge in various general and special disciplines which allows them to become skilled teachers of physical education, coaches, specialists in recreative physical culture and rehabilitation, managers at different levels of sports system after graduation. Our alumni may be met both in every part of Ukraine and other states of the former USSR, as well as in many countries of Europe, Asia, Africa, America whose citizens have received the higher education at this Kyiv Institution.

Those graduates gifted for research work are provided with opportunity to deepen their fundamental and applied knowledge and become scientists specializing in such aspects as the Olympic and professional sports, physical culture and physical education for different population groups, etc.

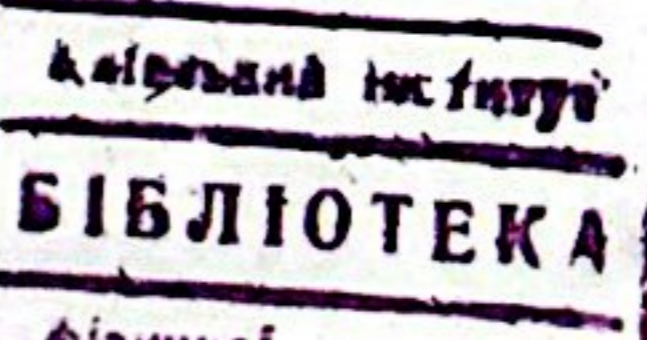
Educational process at the University has organic and harmonious integrity with scientific studies in wide and various aspects. The results obtained are efficiently implemented into practice in numerous areas. Specialists of Ukrainian State University of Physical Education and Sport cooperate successfully with their national and foreign colleagues. Friendly and business-like contacts result in fruitful and mutually beneficial cooperation with not only related Higher Educational Institutions of different countries but also with the International Olympic Academy, etc.

Our University has prepared a great number of outstanding athletes known as the winners of the Olympic Games, World and European Championships, major international competitions. Talented young athletes are provided with adequate conditions for realization of their athletic potentials: experienced coaches, specialized sports halls with art-of-state equipment, etc. Training process is planned and realized on the basis of the latest scientific and scientific-methodical elaborations.

Everybody interested in the perspectives of business-like cooperation with us or obtaining adequate education, are welcome!

Ректор
Rector

Володимир Платонов
Volodymyr Platonov

Сторінки історії

Український державний університет фізичного виховання і спорту є найбільшим вищим навчальним закладом цієї галузі у нашій країні й по праву входить до числа провідних вузів Європи і світу.

Historical Essay

Ukrainian State University of Physical Education and Sport is the largest educational institution of this branch in our country and rightfully reckoned among leading higher educational institutions of Europe and the world.

Будинок у Харкові, де на початку 30-х років на тодішній вулиці Вільної Академії (тепер — Університетська) містився перший навчальний корпус Державного інституту фізичної культури України

The building in Kharkiv in Vilna Akademiya street (now Universitetska) in which the State Institute of Physical Culture of Ukraine was located at the beginning of 1930s

Біографія вузу розпочалася 20 травня 1930 року, коли у тогочасній столиці Української РСР — Харкові було засновано Державний інститут фізичної культури України. Перед ним ставилося завдання з підготовки кадрів фахівців—викладачів фізичного виховання навчальних закладів та організаторів-методистів фізичної культури.

На початку 30-х років уся країна зазнавала чималих економічних та інших труднощів, які, природно, не могли не вплинути і на сферу освіти. Коли 1 жовтня 1930 року у Державному інституті фізичної культури України вперше розпочалися заняття, він мав у своєму розпорядженні лише один, до того ж мало пристосований для цього будинок: вуз розмістили у колишній церкві Харківського університету.

Першого навчального року (1930–1931) в інституті було лише 124 студенти, а його викладацький склад налічував тільки 27 чоловік.

Спочатку вуз не мав найелементарніших умов для навчання і спортивного тренування студентів та їхнього відпочинку. Один зал та дві невеликі кімнати вдень використовувалися

State Institute of Physical Culture of Ukraine was set up in Kharkiv, the capital of the Ukrainian SSR then, on May 20, 1930. It was charged with training of specialists - physical education teachers for educational institutions, and organizers-methodologists in physical culture.

At the beginning of 1930s the whole country suffered significant economic and other difficulties which, naturally, could not but affect the sphere of education. When the first lectures were delivered at the State Institute of Physical Culture of Ukraine on October 1, 1930, it had a single and unsuitable for this purpose building, - the former church of the Kharkiv University.

During the first academic year (1930-1931) the lectures delivered by 27 teachers were attended by 124 students only.

At that period the Institute had not necessary conditions for organization of educational process, training sessions and recreation of students. A single hall and two small rooms were used for studies in the day-time, whereas at night, - they served as a hostel. The dif-

валися для занять, а вночі перетворювалися на гуртожиток. Долати труднощі допомагав ентузіазм студентів і викладачів вузу, керівниками якого тоді були перший директор інституту Костянтин Павелл та його заступник з навчальної, методичної і наукової роботи Микола Філь.

Поступово матеріально-технічна база вузу поліпшувалася. У 1934 році він отримав у своє розпорядження розташований у центральній частині Харкова чотириповерховий будинок, де було обладнано не тільки навчальні аудиторії, а й спортивні зали для занять гімнастикою, боротьбою, боксом, важкою атлетикою, фехтуванням. Крім того, інституту надали будинок на околиці міста, де розташувались їдальня та гуртожиток для студентів, були там і кімнати для викладачів. Для спортивних занять студентів вузу у ті роки використовувалися також харківський стадіон «Динамо» і деякі інші бази.

На початку діяльності Державного інституту фізичної культури України не існувало спеціалізації кадрів, що готувались у вузі. А після введення у тодішньому СРСР

faculties were overcome due to enthusiasm of students and the teaching staff of the Institute, headed by Kostyantyn Pavell, the first director, and Mykola Fil, deputy director in educational, methodical and scientific work.

The situation gradually improved. In 1934 the Institute got in its disposal a four-storeyed building in the centre of Kharkiv with lecture-rooms and sports halls for exercising in gymnastics, wrestling, boxing, weight-lifting, fencing sufficiently equipped. Besides, the Institute was given a building in the city suburbs in which a dining-hall and a hostel for students as well as rooms for teachers were arranged. Sports sessions then were also conducted at «Dynamo» stadium and other sports bases.

At the beginning of its functioning, the State Institute of Physical Culture of Ukraine did not provide specialization of trained specialists. Implementation of sports classification in the USSR resulted in introduction in 1933-1934 academic year of specialization with sports-educational disciplines being the major.

There were no specialized departments in

**Головний корпус
Українського
державного універ-
ситету фізичного
виховання і спорту
на вулиці Фізкуль-
тури у Києві**

**Main building of
Ukrainian State
University of
Physical Education
and Sport in Fizkul-
tura street in Kyiv**

спортивної класифікації в інституті з 1933—1934 навчального року запроваджено спеціалізацію і профілюючими у вузі стали спортивно-педагогічні дисципліни.

У перші роки роботи в інституті не було спеціалізованих кафедр, і ту чи іншу навчальну дисципліну вели один-два викладачі, а іноді один викладач проводив заняття з кількох різних дисциплін. Історія інституту зберегла прізвища його перших викладачів: це Іван Бражник (гімнастика), Степан Романенко (спортивні ігри), Володимир Бедункевич (боротьба, важка атлетика, лижний спорт, легка атлетика), Петро Заковорот (фехтування і рукопашний бій), Олександр Венедиктов (лікувальний та спортивний масаж), Микола Тесленко (фізіологія), Микола Філь та Микита Куницин (теорія і методика фізичного виховання), Василь Воробйов, Костянтин Іванов (анатомія).

У 1933 році в інституті було засновано перші кафедри з теоретичних дисциплін, а у 1934-му — кафедри з таких спортивно-педагогічних дисциплін, як гімнастика, спортивні ігри, плавання, легка атлетика, фехтування і рукопашний бій, боротьба, бокс і важка атлетика, велосипедний і ковзанярський спорт, лижний спорт і веслування.

У 1934 році при інституті відкрили школу тренерів (на правах середнього спеціального навчального закладу), де було створено відділення, які готували тренерів з різних видів спорту — гімнастики, легкої атлетики, плавання, спортивних ігор, велоспорту, боротьби, боксу, важкої атлетики,

the Institute at first. Therefore, one or two teachers gave lectures in this or that discipline, sometimes a single teacher conducted lessons in several different disciplines. The Institute's history retained the names of its first teachers: Ivan Brazhnyk (gymnastics), Stepan Romanenko (sports games), Volodymyr Bedunkevich (wrestling, weightlifting, skiing, track and field), Petro Zakovorot (fencing, hand-to-hand combat), Olexandr Venedyktov (therapeutic and sport massage), Mykola Fil and Mykyta Kunitsyn (theory and methods of physical education), Vasily Vorobyov, Kostyantyn Ivanov (anatomy).

Перший завідувач кафедри гімнастики, заслужений майстер спорту, доцент Іван Бражник

Merited Master of Sports, associate professor Ivan Brazhnyk - the first Head of the Department of Gymnastics

Виступ студентів Державного інституту фізичної культури України у Москві на всесоюзному фізкультурному параді 1940 року на Красній площі

Performance of students of the State Institute of Physical Culture of Ukraine in the Red Square during All-Union sports parade (Moscow, 1940)

мотоциклетного та ковзанярського спорту. До цієї школи приймали спортсменів високого класу, які мали практичний досвід, але їм бракувало необхідних теоретичних знань.

Розвиток і розширення сфер діяльності інституту позначилися й на його кількісних параметрах: у 1935-1936 навчальному році у вузі було вже 845 студентів, а чисельність професорсько-викладацького складу досягла 86 чоловік.

Випускників інституту направляли на роботу у школи та вищі навчальні заклади, комітети у справах фізичної культури і спорту та добровільні спортивні товариства, у колективи фізкультури заводів, фабрик, колгоспів, будов, шахт тощо. Чимало кращих випускників вузу поповнили у ті роки викладацький склад його кафедр.

У 1935 році при інституті було відкрито екстернатуру — для викладачів міста, які володіли великим досвідом роботи, але не мали спеціальної фізкультурної освіти. Заняття у цьому підрозділі вузу проводились у вечірні години та вихідні дні.

У 1936 році школу тренерів, яка діяла при вузі, було перетворено у Вищу школу тренерів. У ній навчалося близько 400 чоловік.

У 1940 році інститут отримав ще один будинок (на вулиці Свердлова), в якому розташувалися кафедра і лабораторія фізіології, гімнастичний зал, рентгенівський кабінет.

Зростання масового фізкультурного руху породжувало все більшу потребу країни у спеціалістах відповідного профілю. У 1940-1941 навчальному році в Державному інституті фізичної культури України навчався вже 1031 студент, а знання і досвід їм передавали професори і викладачі, яких було тоді 107 чоловік.

Викликає інтерес динаміка кількості випускників інституту: 1932 рік — 22, 1934 — 65, 1935 — 71, 1936 — 58, 1937 — 72, 1938 — 36, 1939 — 185, 1940 — 229, 1941 — 385 чоловік.

У квітні 1941 року групу викладачів інституту, в тому числі Михайла Горкіна, Петра Заковорота, Степана Романенка, Григорія Рутмана, за великі заслуги у підготовці фізкультурних кадрів було нагороджено Почесними грамотами Президії Верховної Ради Української РСР.

Мирне життя нашої країни перервав 22 червня 1941 року напад гітлерівської Німеччини на СРСР. Після дострокового складання іспитів 127 студентів четвертого курсу Державного інституту фізичної культури України і 129 студентів третього курсу вузу поповнили лави Червоної Армії. А всього більш як 700 студентів і викладачів інституту пішли на фронт. Багато з них загинуло під час Великої Вітчизняної війни.

Ще тривала війна, коли у березні 1944 року за рішенням уряду вуз було переведено з Харкова до Києва. А 1 жовтня того самого року на трьох курсах Київського державного інституту фізичної культури (таку назву вуз одержав після його переведення до столиці України) поновили навчання 117

Заслужений тренер України, заслужений працівник вищої школи України, професор Іван Вржесневський

Professor Ivan Vrzhesnevsky - Merited Coach of Ukraine, Honoured Worker of Higher School of Ukraine

Заслужений майстер спорту, заслужений тренер СРСР, професор Євген Івахін

Professor Yevgen Ivakhin - Merited Master of Sports, Merited Coach of the USSR

In 1933 Departments of theoretical disciplines were organized, whereas in 1934 - those of sports-educational ones, - gymnastics, sports games, swimming, track and field, fencing, hand-to-hand combat, wrestling, boxing, weight-lifting, cycling, skiing, rowing.

In 1934 a School of Coaches attached to the Institute was opened (having the rights of specialized secondary educational institution). It had Departments at which the coaches in different sports events (gymnastics, track and field, swimming, sports games, cycling, wrestling, boxing, weight-lifting, motor-cycling and skating) were trained. The School admitted top experienced athletes having a limited level of theoretical knowlege.

Development and expansion of spheres of Institute's activities affected its quantitative parameters: in 1935-1936 academic year it numbered 845 students and 86 teachers.

Graduates of the Institute were sent to work in schools and higher educational institutions, Committes in physical culture and sports affairs, and voluntary sports societies, physical culture bodies of plants, factories, collective farms, constructions, mines, etc. A number of the best graduates joined the staff of Institute's teachers.

In 1935 an external-studies department was opened for those teachers who had high experience of work but no special physical culture education. The studies were conducted in the evenings and on rest-days.

In 1936 the School of Coaches was reorganized into the Higher School of Coaches enrolling about 400 persons.

In 1940 the Institute was provided with another building (in Sverdlova street) in which the

студентів. Їм читали лекції, проводили семінари та практичні заняття 19 викладачів. Скрута відчувалася в усьому: не вистачало аудиторій і спортивних залів, підручників і навчальних посібників, спортивного інвентаря та обладнання.

Після Перемоги над фашистськими загарбниками чимало викладачів, співробітників і студентів інституту, які брали участь у Великій Вітчизняній війні, повернулися до рідного вузу. Серед них Іван Вржесневський, Сергій Каленчук, Євген Івахін, Леонід Соколов, Борис Рисев, Анатолій Коваленко, Іван Бражник, Іван Драний, Григорій Крот, Микола Лапутін, Євгенія Чернова, Іван Кинщак, Людмила Пашкова, Марія Залеська, Тетяна Рябцева та інші.

У перші повоєнні роки на 19 загальнотеоретичних, медико-біологічних та спортивно-педагогічних кафедрах інституту навчальну, наукову і спортивну роботу проводили викладачі, серед яких були такі досвідчені фахівці, як Михайло Горкін, Ольга Кочаровська, Зосима Синицький, Іван Вржесневський, Степан Романенко, Іван Бражник, Микола Теппер, Сергій Фомін, Олександр Онищенко, Іван Онищенко, Валентина Зінченко та інші. З часом професорсько-викладацький колектив поповнили Михайло Романенко, Олек-

department and the laboratory of physiology, a gymnasium and X-ray room were arranged.

Further growth of mass-scale physical culture movement increased the country's requirements in corresponding specialists.

In 1940-1941 academic year 107 professors and teachers passed their knowledge and experience to 1031 students of the State Institute of Physical Culture. It is interesting to observe the dynamics of the Institute graduates: 1931-22, 1934-65, 1935-71, 1936-58, 1937-72, 1938-36, 1939-185, 1940-229, 1941-385 persons.

In April 1941 a group of teachers of the Institute, including Mykhailo Gorkin, Petro Zakovorot, Stepan Romanenko, Grygory Rutman, was awarded the Diplomas of the Presidium of the Supreme Soviet of the Ukrainian SSR for great services in preparation of physical culture specialists.

Peaceful life of our country was interrupted on June 22, 1941 by invasion of Hitlerite Germany into the USSR. After ahead of time passing examinations 127 fourth-year and 129 third-year students of the Institute remained the Red Army troops. And all together, over 700 students and teachers of the Institute went to the front. Many of them were killed during the Great Patriotic war.

сандр Радзієвський, Петро Гудзь, Валентин Петровський, Віктор Сіренко, Борис Сильченко, Володимир Моногаров, Ігор Ємчук та інші.

У 1949 році в інституті відкрито відділення заочного навчання, перетворене у 1953 році на факультет заочного навчання, який мав навчально-консультаційні пункти у Києві, Львові, Харкові, а також вечірнє відділення.

Завдання диференційованої підготовки спеціалістів різного профілю — викладачів фізичного виховання і тренерів з різних видів спорту — викликало структурні зміни у вузі: замість факультетів основної (I–II курси) та спеціальної підготовки (III–IV курси), які функціонували раніше, у 1954 році утворено педагогічний факультет, що готував кадри із спеціальності «Фізичне виховання», і спортивний факультет (спеціальність «Фізична культура і спорт»).

Неухильно зростала чисельність студентів вузу. Якщо у 1944–1945 навчальному році в інституті, як зазначалось вище, навчалися 117 чоловік, то у 1959–1960 навчальному році чисельність студентів досягла вже 1415, а у 1969–1970 навчальному році — 2021.

Збільшенням кількості студентів було обумовлено й розширення матеріально-технічної бази вузу. Один за одним з'являлись навчальні корпуси інституту на

In March 1944 by the decision of the Government the Institute was relocated from Kharkiv to Kyiv, and on October 1, 117 students resumed their lessons at three courses of the Kyiv State Institute of Physical Culture (that was the new name of the Institute after its relocation to the capital of Ukraine). The lectures were delivered, seminars and practical sessions conducted by 19 teachers only. The Institute was in great straits, lacking lecture-rooms and sports halls, textbooks and training appliances, sports equipment, etc.

After the victory over fascist invaders many teachers, employees and students of the Institute who had taken part in the Great Patriotic war returned to the Institute. Ivan Vrzhesnevsky, Sergiy Kalenchuk, Yevgen Ivakhin, Leonid Sobolev, Borys Rysev, Anatoly Kovalenko, Ivan Brazhnyk, Ivan Drany, Grygory Krot, Mykola Laputin, Yevgeniya Chernova, Ivan Kynshchak, Lyudmyla Pashkova, Maria Zaleska, Tetyana Ryabtseva were among them.

During the first post-war years educational, scientific and sports work was conducted at 19 general theoretical, medico-biological and sports educational departments by experienced specialists, such as Mykhailo Gorkin, Olga Kocharovska, Zosyma Synytsky, Ivan Vrzhesnevsky,

Музей
Університету

Museum of the
University

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

**Ветерани вузу,
відомі спортсмени
на Республікансь-
кому стадіоні у
Києві під час
святкування Дня
фізкультурника**

**Veterans of the
institution, famous
athletes at the
Republican Stadium
of Kyiv during
celebration of
«Athlete's Day»**

**Один із стендів
музею з матеріала-
ми, які знайомлять
з виступами
вихованців вузу на
Іграх XXV Олімпіади
у Барселоні**

**One of the stands
of museum with the
materials demon-
strating performanc-
es of alumni of the
institution at the
Games of XXV
Olympiad in
Barcelona**

ділянці між вулицями Фізкультури і Димитрова. У Московському районі Києва вз одержав кілька студентських гуртожитків. З'явилися в інституті і своя лижна база у Голосіївському лісопарку, і веслова база на Матвіївській затоці Дніпра.

Київський державний інститут фізичної культури тим чи іншим чином дав путівку в життя кільком вищим навчальним закладам України. Так, коли у 1946 році було відкри- то Львівський державний інститут фізичної

Stepan Romanenko, Ivan Brazhnyk, Mykhailo Tepper, Sergiy Fomin, Olexandr Onyshchenko, Ivan Onyshchenko, Valentyn Zinchenko, etc. In due course the staff of professors and teachers was reinforced with Mykhailo Romanenko, Olexandr Radziyevsky, Petro Gudz, Valentyn Petrovsky, Viktor Sirenko, Borys Sylchenko, Volodymyr Monogarov, Igor Yemchuk, etc.

In 1949 a Division of correspondence tu- tion was opened in the Institute, later on (1953) reorganized into correspondence Faculty with educational and consulting stations in Kyiv, Lviv and Kharkiv, and evening Division.

The task of differentiated preparation of specialists of different character, i.e.. teachers of physical education and coaches in various sports events caused structural changes in the Institute. In 1954 pedagogical and sports Faculties (the former trained specialists in «Physical Education» speciality, the latter - those in «Physical Culture and Sports» speci- ality) substituted for those of basic (I-II cours- es) and special (III-IV courses) preparation.

The number of students constantly in- creased: 1944 -1945 academic year - 117, 1959 -1960 - 1415, 1969 -1970 - 2021.

Increased number of students made for expansion of material and technical base of the Institute. New buildings of the Institute were erected one after another at the site between Fizkultury and Dymytrova streets. Several stu- dent hostels were built in the Moskovsky dis- trict of Kyiv. Besides, the Institute obtained a ski depot in the Golosiyevsky forest-park and rowing centre in the Matviyivsky Bay of the Dniepro.

In any case the Kyiv State Institute of Phy- sical Culture contributed to establishment of several higher educational institutions. For in- stance, when in 1946 the Lviv State Institute of Physical Culture was opened, a group of teachers - specialists in swimming, wrestling, boxing, gymnastics, track and field, sports games, theory and methods of physical edu- cation, etc., was sent there from Kyiv.

Провідний фахівець у галузі фізіології спорту, доктор медичних наук, професор Михайло Горкін, який протягом тривалого часу очолював у вузі кафедру фізіології

Professor Mykhailo Gorkin, leading expert in the field of sports physiology who had been the Head of the Department of Physiology for a long period

культури, туди з Києва було направлено групу викладачів — фахівців з плавання, боротьби, боксу, гімнастики, легкої атлетики, спортивних ігор, теорії і методики фізичного виховання та інших дисциплін.

У 1970 році в Дніпропетровську було організовано факультет Київського державного інституту фізичної культури, перетворений в 1980 році у Дніпропетровський державний інститут фізичної культури. У 1979 році в Харкові з'явився факультет Київського державного інституту фізичної культури, який у 1989 році став Харківським державним інститутом фізичної культури. У 1989 році в Донецьку було створено відділення Київського державного інституту фізичної культури.

У Київському державному інституті фізичної культури успішно розвивалася не лише навчальна і навчально-методична робота, але й здійснювалися фундаментальні та прикладні наукові дослідження, проводилася велика спортивна робота. Всі основні напрями діяльності вузу докладніше висвітлено далі у відповідних розділах цього проспекту.

Неухильно зростала кількість студентів інституту: у 1979–1980 навчальному році їх було 2500, у 1987–1988-му — 2900, а у 1994–1995 навчальному році — 3120.

У 1993 році після копіткої й багатогранної підготовчої роботи Київський державний інститут фізичної культури успішно пройшов атестацію — і його було перетворено в Український державний університет фізичного виховання і спорту.

Зміни, які відбулися при цьому, торкнулися, ясна річ, не лише назви вузу, але й його структури, основних напрямів діяльності та специфіки освіти студентів, яка набула більш широкого і глибокого фундаментального характеру.

Заслужений тренер СРСР Зосима Синицький, який створив у вузі кафедру легкої атлетики і протягом багатьох років очолював її

Merited Coach of the USSR Zosyma Synytsky who had organized the Department of Track and Field and headed it for many years

In 1970 a faculty of the Kyiv State Institute of Physical Culture was established in Dnepropetrovsk, later on (1980) reorganized into the Dnepropetrovsk State Institute of Physical Culture. In 1979 the same faculty was organized in Kharkiv and transformed into the Kharkiv State Institute of Physical Culture in 1989. The same year witnessed the opening of the Division of the Kyiv State Institute of Physical Culture in Donetsk.

The number of students constantly increased: 1979 — 1980 academic year — 2500, 1987 — 1988 — 2900, 1994 — 1995 — 3120 persons.

Specialists of the Kyiv State Institute of Physical Culture were engaged in educational and methodical activities, carried out fundamental and applied scientific studies, conducted a great sports work. All principle directions of Institute activities are described in every detail in corresponding sections of this brochure.

In 1993 after laborious and versatile preparatory work, the Kyiv State Institute of Physical Culture was granted state certification and transformed into Ukrainian State University of Physical Education and Sport. The above reorganization induced changes in structure, major directions of activities as well as specific features of education of students which acquired wider and deeper fundamental character.

Структура вузу
та його
кадри

University
Structure and
Personnel

Центральний вхід
до головного
корпусу
Університету

Central entrance of
the main building of
the University

Дуже істотні зміни у статусі вузу та у завданнях, які він вирішував, відбулися після того, як у грудні 1991 року розпався СРСР, а на його території утворилися незалежні держави, в тому числі й Україна. Вуз став головним у нашій країні в сферах фізичного виховання, фізичної культури і спорту.

На кінець 1995-1996 навчального року чисельність професорсько-викладацького складу Українського державного університету фізичного виховання і спорту становила понад 300 чоловік, в тому числі 26 – це доктори наук і професори, а 127 – кандидати наук і доценти. Усього ж у вузі працює близько 700 чоловік.

Серед них є спеціалісти, відзначені почесними званнями України, зокрема, званням заслуженого діяча науки і техніки (Володимир Платонов, Вадим Запорожанов, Георгій Ложкін), званням заслуженого працівника народної освіти (Сергій Фомін), званням заслуженого працівника культури (Михайло Бака, Володимир Константинов), званням заслуженого працівника фізичної культури і спорту (Юрій Карпюк, Ігор Соколов, Юрій Гаммерштедт, Віталій Поліщук, Михайло Воробйов, Юрій Горський, Маргарита Пугачевська, Дмитро Поліщук).

На діаграмі, наведеній нижче, показано кількість викладачів, які мають вчений ступінь або вчене звання, що працювали у вузі в різні роки.

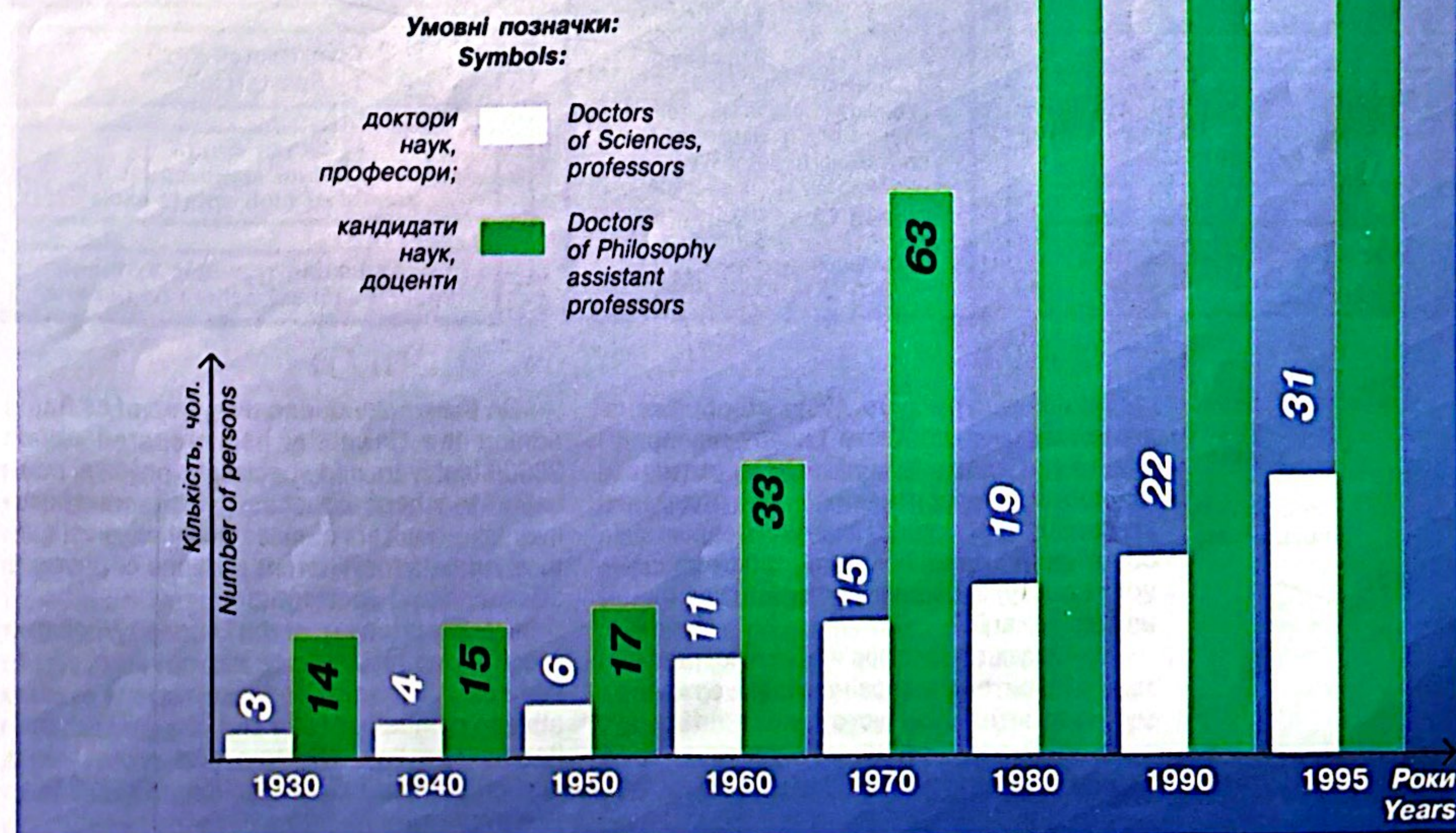
Усього за роки свого існування вуз підготував майже 26 тисяч висококваліфікованих спеціалістів – викладачів фізичного виховання, тренерів з різних видів спорту, організаторів масової фізичної культури, працівників для різних ланок системи фізичного виховання і спорту.

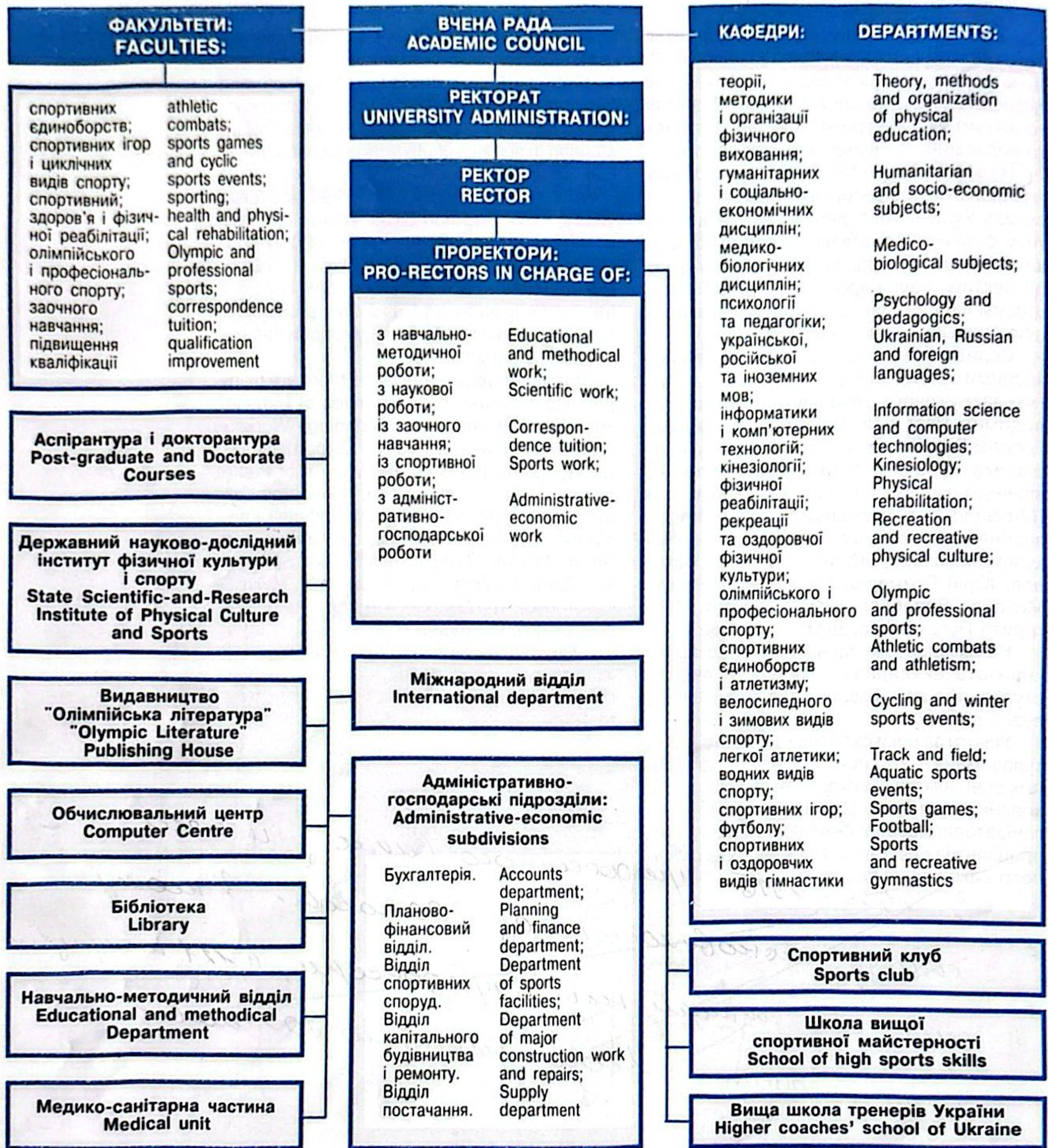
Essential changes in status and set objectives of the University took place after disintegration of the USSR in December 1991, and formation of independent states, including Ukraine, within its territory. Due to the above, the University became the country leading institution in spheres of physical education, physical culture and sports.

At the beginning of 1995-1996 academic year the teaching staff of Ukrainian State University of Physical Education and Sport constituted about 300 persons, including 26 Doctors of Sciences and Professors and 127 Doctors of Philosophy and assistant professors. Now the amount of University employees exceeds 700 persons.

Among University specialists there are many persons conferred honorary titles of Ukraine: «Honoured Science and Technology Worker» (Volodymyr Platonov, Vadym Zaporozhanov, Georgy Lozhkin), «Honoured Worker of Popular Education» (Sergiy Fomin), «Honoured Culture Worker» (Mykhailo Baka, Volodymyr Konstantynov), «Honoured Physical Culture and Sports Worker» (Yuri Karpyuk, Igor Sokolov, Yuri Gammershtedt, Vitaly Polishchuk, Mykhailo Vorobyov, Yuri Gorsky, Margaryta Pugachev-ska, Dmytro Polishchuk).

Diagram 1 shows the number of teachers with degrees or academic ranks who worked in the institution at different times (from 1930 to 1995).

Нинішня структура вузу, відображена вище, включає до свого складу підпорядковані ректорату факультети спортивних єдиноборств, спортивних ігор і циклічних видів спорту, здоров'я і фізичної реабілітації, спортивний, олімпійського і професійного спорту, заочного навчання, підвищення кваліфікації.

На факультеті здоров'я і фізичної реабілітації, відкритому в Українському державному університеті фізичного виховання і спорту з 1996 року, здійснюється підготовка фахівців за напрямками "Фізична реабілітація" та "Рекреація, оздоровча фізична куль-

On the whole, during the years of its functioning the University has prepared about 26000 highly trained specialists: physical education teachers, coaches in different sports events, organizers of mass-scale physical culture, officers for different sections of physical education and sport system.

Present structure of the University includes subordinated to University administration, faculties of sports games and cyclic sports events, athletic combats, health and physical rehabilitation, sporting, Olympic and professional sports, correspondence tuition and qualification improvement.

тура". Мета утворення цього факультету полягає у впровадженні засобів рухової активності як ефективного фактора вирішення комплексу проблем, пов'язаних із здоров'ям нації, а саме – профілактики захворювань, підвищення працездатності, подовження тривалості життя, забезпечення активного творчого довголіття, організації повноцінного дозвілля, боротьби зі шкідливими звичками та їх профілактики, розширення світогляду й пізнання власних можливостей людини. На навчання приймаються особи, професійно орієнтовані у сфері фізичного виховання і спорту та у сфері охорони здо-

The faculty of health and physical rehabilitation established in 1996 trains specialists in «Physical rehabilitation» and «Recreation, recreative physical culture» specialities. Organization of this faculty is explained by the necessity to introduce the means of motor activity being an efficient factor for solution of a complex of problems related with the health of nation, namely - disease prevention, improvent of efficiency, increase of lifetime, provision of active creative longevity, prevention and getting rid of bad habits, expansion of outlook and realization of ones potentials. Graduates of the faculty are conferred qualifi-

*У вестибюлі
головного
корпусу*

*Hall of the
main building*

Книги викладачів
Університету,
видані останнім
часом

Books written by
specialists of the
University

ров'я. Після закінчення цього факультету випускникам надається кваліфікація спеціаліста з фізичної реабілітації, рекреації, оздоровчої фізичної культури.

У вузі працюють кафедри теорії, методики і організації фізичного виховання, гуманітарних і соціально-економічних дисциплін, медико-біологічних дисциплін, психології та педагогіки, української, російської та іноземних мов, інформатики і комп'ютерних технологій, кінезіології, фізичної реабілітації, рекреації та оздоровчої фізичної культури, олімпійського і професійного спорту, спортивних єдиноборств і атлетизму, велосипедного і зимових видів спорту, легкої атлетики, водних видів спорту,

recreation and recreative physical culture.

There are the following departments in the University: theory, methods and organization of physical education, humanitarian and socio-economic subjects, medico-biological subjects, psychology and pedagogics, Ukrainian, Russian and foreign languages, information science and computer technologies, kinesiology, physical rehabilitation, recreation and recreative physical culture, Olympic and professional sports, athletic combats and athletics, cycling and winter sports events, track and field, aquatic sports events, sports games, football, sports and recreative gymnastics.

In 1993 the State Scientific-and-Research

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

спортивних ігор, футболу, спортивних і оздоровчих видів гімнастики.

У 1993 році на базі проблемної науково-дослідної лабораторії високих тренувальних навантажень, яка протягом тривалого часу діяла у вузі, утворено Державний науково-дослідний інститут фізичної культури і спорту.

В Українському державному університеті фізичного виховання і спорту з 1953 року успішно діє аспірантура, яку за роки її функціонування закінчили (за станом на жовтень 1996 року) 486 чоловік.

У 1991 році у вузі започатковано докторантуру, в якій нині здійснюють підготовку 10 найбільш перспективних спеціалістів.

У спеціалізованій раді, яка діє у вузі, протягом 1973—1996 рр. захищено близько 500 дисертацій.

У вузі працюють бібліотека, навчально-методичний відділ, медико-санітарна частина, обчислювальний центр, видавництво "Олімпійська література", адміністративно-господарські служби та інші підрозділи, є свій радіо-телевізійний центр тощо.

При Українському державному університеті фізичного виховання і спорту діють спортивний клуб, Школа вищої спортивної майстерності та Вища школа тренерів України.

Видавництво «Олімпійська література», створене з ініціативи вузу у 1994 році, здійснює випуск підручників, навчальних посібників, наукової та методичної літератури. Окрім книг, підготовлених українськими спеціалістами, у цьому видавництві виходять і книги провідних іноземних вчених із США, Канади, Німеччини, Польщі, Китайської Народної Республіки та інших країн. Видається журнал «Наука в олімпійському спорті».

На діаграмі, поданій нижче, наведено динаміку кількості публікацій, підготовлених викладачами вузу у різні роки.

Institute of Physical Culture and Sports was established on the basis of Problem Scientific-and-Research Laboratory of high training loads which had been functioning for a long time.

Ukrainian State University of Physical Education and Sport has a post-graduate course (established in 1953) which has prepared 486 skilled specialists (by October 1996).

In 1991 a Doctorate course was organized attended now by 10 the most promising specialists.

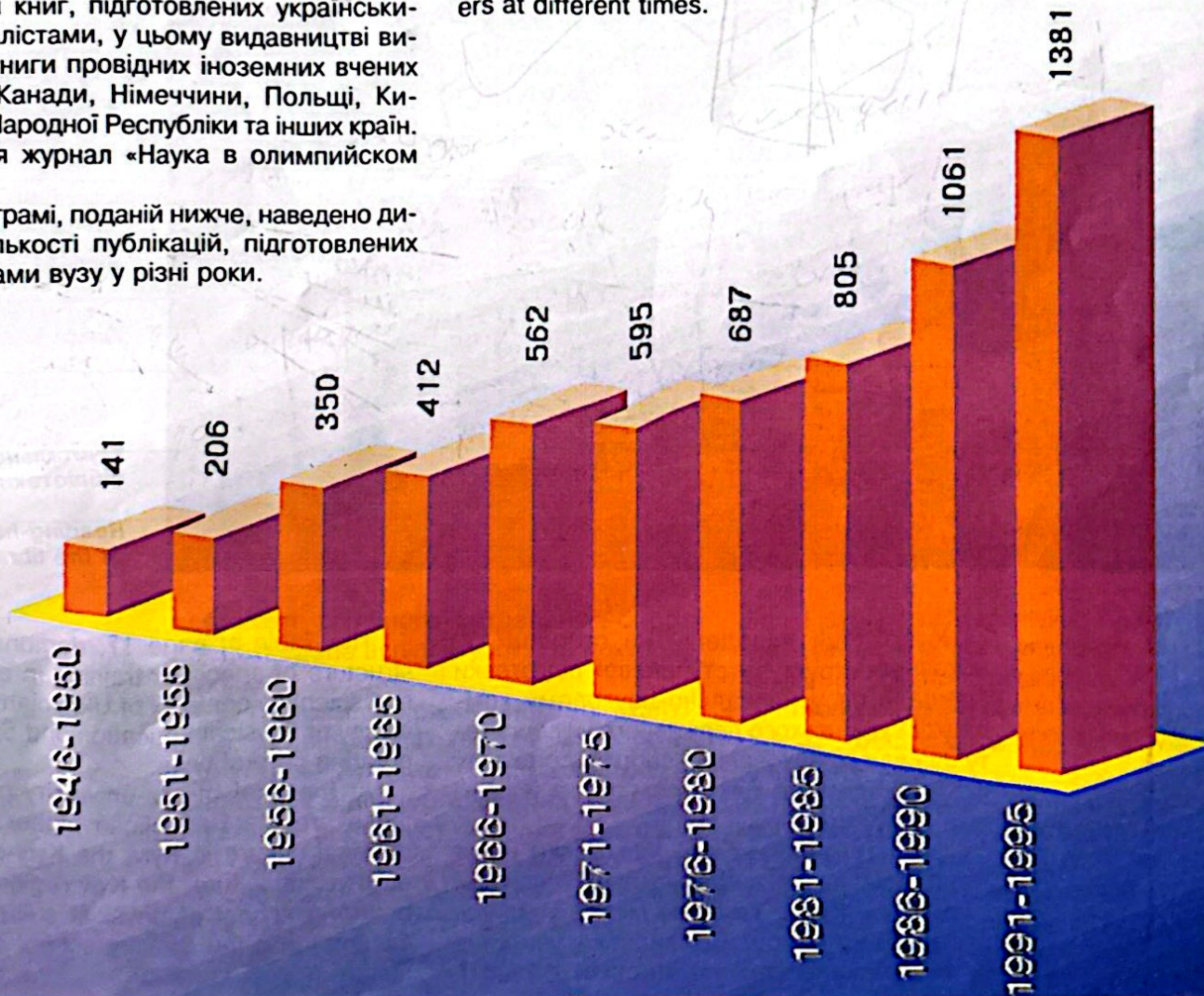
About 500 dissertations have been defended at Specialized Council from 1973 to 1996.

The University has also a library, educational and methodical department, medical unit, computer centre, "Olympic Literature" publishing house, radio-TV centre, etc.

Attached to Ukrainian State University of Physical Education and Sport are a sports club, the School of high sports skills and the Higher coaches' school of Ukraine.

Established in 1994 «Olympic Literature» publishing house issues textbooks, manuals, scientific and methodical literature. Besides the books written by Ukrainian experts, the publishing house also issues those ones of leading foreign scientists from the United States, Canada, Germany, Poland, People's Republic of China, etc. «Science in the Olympic Sports» journal has begun to be issued.

The below diagram illustrates the dynamics of publications prepared by University teachers at different times.

Система освіти у вузі

Educational System of the University

У читальному залі
бібліотеки

Reading-hall
of the library

У таблиці, наведеній на сторінці 17, показано структуру ступеневої підготовки спеціалістів у навчально-науковому комплексі Українського державного університету фізичного виховання і спорту, до складу якого входить не тільки сам вуз, а й деякі інші структури.

На рівні довузівської підготовки — це Республіканське вище училище фізичної культури у Києві, Київське міське училище фізичної культури, Броварське училище фізичної культури у Київській області,

The Table at page 17, demonstrates the structure of specialist training in educational and scientific complex of Ukrainian State University of Physical Education and Sport incorporating several units.

At the level of pre-university preparation these are the Republican higher school of physical culture in Kyiv, the Kyiv-city school of physical culture, the Kyiv regional liceum-boarding school of physical culture (in Bila Tserkva) and the Brovary school of physical culture (Kyivsky region).

Київський обласний ліцей-інтернат фізичної культури у Білій Церкві.

Рівень вузівської підготовки в Українському державному університеті фізичного виховання і спорту охоплює шість факультетів — спортивних єдиноборств, спортивних ігор і циклічних видів спорту, спортивний, здоров'я і фізичної реабілітації, олімпійського і професіонального спорту, заочного навчання.

На рівні післядипломної підготовки у вузі здійснюється спеціалізована підготовка, а також функціонують факультет підвищення кваліфікації, Вища школа тренерів України та Центр олімпійських досліджень і освіти.

Два рівні післявузівського удосконалення в Українському державному уні-

The level of university preparation at Ukrainian State University of Physical Education and Sport includes six faculties: sports games and cyclic sports events, athletic combats, health and physical rehabilitation, correspondence tuition, sporting, Olympic and professional sports.

The level of postgraduate preparation at the University provides specialized preparation and comprises faculty of qualification improvement, as well as the Higher coaches' school of Ukraine and Centre of the Olympic studies and education.

Two levels of postgraduate improvement are represented by Post-graduate and Doctorate Courses.

The Table also presents educational levels corresponding to different stages of prepara-

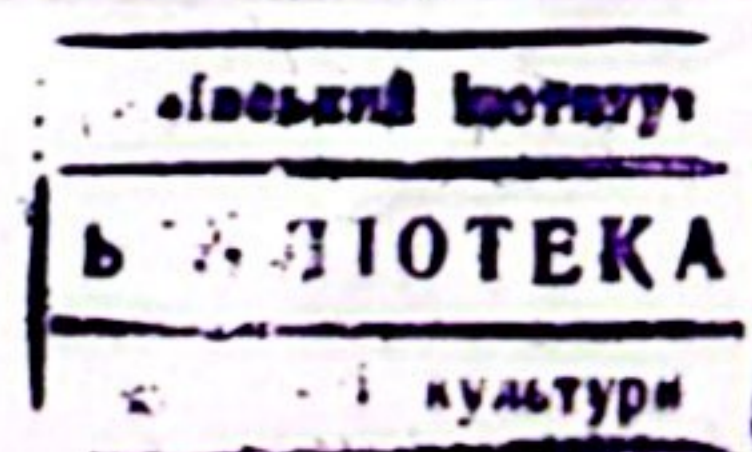
Підготовка Preparation					Освітній рівень Educational level	
I рівень I level	Довузівська підготовка Pre-University preparation				Молодший спеціаліст фізичного виховання і спорту Junior specialist in physical education and sports	
	Республіканське вище училище фізичної культури (м.Київ) Republican higher school of physical culture, Kyiv	Київське міське училище фізичної культури Kyiv-city school of physical culture	Броварське училище фізичної культури (Київська область) Brovary school of physical culture (Kyivsky Region)	Київський обласний ліцей-інтернат фізичної культури (м. Біла Церква) The Kyiv Regional liceum-boarding school of physical culture (Bila Tserkva)		
II рівень II level	Вузівська підготовка University preparation					Спеціаліст фізичного виховання і спорту Specialist in physical education and sports
	Факультет спортивних ігор і циклічних видів спорту Faculty of sports games and cyclic sports events	Факультет спортивних єдиноборств Faculty of athletic combats	Спортивний факультет Sporting Faculty	Факультет здоров'я і фізичної реабілітації Faculty of valeology and rehabilitation	Факультет олімпійського і професіонального спорту Faculty of the Olympic and professional sports	
III рівень III level	Післядипломна підготовка Postgraduate preparation				Магістр з обраної спеціальності Master of selected speciality	
	Спеціалізована підготовка Specialized preparation	Факультет підвищення кваліфікації Faculty of qualification improvement	Вища школа тренерів Higher coaches' school	Центр олімпійських досліджень і освіти Centre of the Olympic studies and education		
IV рівень IV level	Післявузівське удосконалення Postgraduate improvement				Кандидат наук фізичного виховання і спорту Doctor of philosophy in physical education and sports	
	Аспірантура Post graduate course					
V рівень V level	Післявузівське удосконалення Postgraduate improvement				Доктор наук фізичного виховання і спорту Doctor of Sciences in physical education and sports	
	Докторантура Doctorate course					

верситеті фізичного виховання і спорту представлено аспірантурою та докторантурою.

У таблиці також наведено освітні рівні, які відповідають різним ступеням підготовки: I рівень — молодший спеціаліст фізичного виховання і спорту; II рівень — спеціаліст фізичного виховання і спорту; III рівень — магістр з обраної спеціальності; IV рівень — кандидат наук фізичного виховання і спорту; V рівень — доктор наук фізичного виховання і спорту.

tion: I level - junior specialist, II level - specialist in physical education and sports, III level - Master of selected speciality, IV level - Doctor of Philosophy in physical education and sports, V level - Doctor of Sciences in physical education and sports.

As for organizational and administrative subordination, Ukrainian State University of Physical Education and Sport is incorporated into the system of State Committee of Ukraine in Physical Culture and Sports. However, after granting state certification, obtaining the status of University and corresponding accred-

Дисципліни Subjects	Кількість годин Number of hours	Семест Term	Форма семестрового контролю Types of terminal control
Гуманітарні і соціально-економічні дисципліни. Humanitarian and socio-economic subjects			
Історія України. History of Ukraine	108	2	Екзамен. Examination
Ділова українська мова. Business Ukrainian	54	2	Залік. Test
Українська і зарубіжна культура Ukrainian and foreign culture	108	1, 2	Залік. Екзамен Test. Examination
Філософія Philosophy	108	5, 6	Залік. Екзамен Test. Examination
Психологія Psychology	108	3, 4	Залік. Екзамен Test. Examination
Педагогіка. Pedagogy	108	4	Екзамен. Examination
Релігієзнавство. Principles of religion	54	7	Екзамен. Examination
Основи економічних теорій Principles of economic theories	108	3, 4	Залік. Екзамен Test. Examination
Політологія Politology	108	7, 8	Залік. Екзамен Test. Examination
Основи права. Principles of law	54	8	Залік. Test
Соціологія. Sociology	54	6	Екзамен. Examination
Іноземна мова Foreign language	324	1, 2, 3, 4	Заліки. Екзамен Test. Examination
Медико-біологічні дисципліни. Medico-biological subjects			
Анатомія людини. Human anatomy	74	1	Екзамен. Examination
Біохімія. Biochemistry	54	1, 2	Залік. Test
Гігієна. Hygiene	54	3	Екзамен. Examination
Фізіологія людини Human physiology	108	1, 2	Залік. Екзамен Test. Examination
Основи медичних знань. Principles of medicine	54	3	Залік. Test
Спортивна морфологія. Sports morphology	54	6	Залік. Test
Спортивна медицина і гігієна. Sports medicine and hygiene	54	6	Залік. Test
Біохімія спорту. Sports biochemistry	54	6	Залік. Test
Масаж. Massage	54	3	Залік. Test
Фізіологічні основи фізичної культури Physiological principles of physical culture	54	8	Екзамен. Examination
Спеціально-теоретичні дисципліни. Special theoretical subjects			
Комп'ютерна техніка і математична статистика Computer art and mathematical statistics	54	2	Залік. Test
Спортивна метрологія. Sports metrology	54	1	Залік. Test
Біомеханіка. Biomechanics	108	4	Екзамен. Examination
Олімпійський спорт. Olympic sports	108	6	Екзамен. Examination
Професійний спорт. Professional sports	54	7	Екзамен. Examination
Фізкультурно-спортивні споруди Physical culture and sports facilities	36	4	Залік. Test
Спеціально-практичні дисципліни. Special practical subjects			
Гімнастика. Gymnastics	120	2, 3, 4	Залік. Test
Спортивні ігри. Sports games	150	1, 2, 3, 4	Залік. Test
Легка атлетика. Track and field	90	1, 2, 3	Залік. Test
Плавання. Swimming	70	3, 4	Залік. Test
Туризм. Tourism	54	2, 8	Залік. Test
Атлетизм. Athletism	54	6	Залік. Test
Професійно-орієнтовані дисципліни. Profession-oriented subjects			
Вступ до спеціальності, основи самостійної і науково-дослідної роботи Introduction to speciality, principles of independent and scientific-research work	54	1	Залік. Test
Теорія і методика викладання обраного виду спорту Theory and methods of teaching selected sports event	540	1, 2, 3, 4	Залік. Екзамен Test. Examination
Теорія і методика фізичного виховання Theory and methods of physical education	120	4, 5	Залік. Екзамен Test. Examination
Організація і методика масової фізичної культури Organization and methods of mass-scale physical culture	108	6	Екзамен. Examination
Фізична реабілітація. Physical rehabilitation	162	6, 7, 8	Залік. Екзамен Test. Examination
Практика. Practice			
Практика з професійного напрямку "Оздоровча фізична культура" Practice in professional direction "Recreative physical culture	180	8	Диференційований залік. Differentiated test
Педагогічна практика Pedagogical practice	216	7	Диференційований залік. Differentiated test
Тренерська практика Coaching practice	216	7	Диференційований залік. Differentiated test

Вибіркові навчальні дисципліни Selected subjects			
Підвищення спортивної майстерності з обраного виду спорту Improvement of sports skill in selected sports event	900	2, 4, 6, 8	Залік. Test
Підвищення спортивної майстерності з додаткового виду спорту. Improvement of sports skill in additional sports event	108	4, 8	Залік. Test
Біологічні методи досліджень у фізичній культурі і спорті Biological methods of research in physical culture and sports	54	5	Залік. Test
Педагогічні методи досліджень у фізичній культурі і спорті Pedagogical methods of research in physical culture and sports	54	5	Залік. Test
Інструментальні методи досліджень у фізичній культурі і спорті Instrumental methods of research in physical culture and sports	54	5	Залік. Test
Методи досліджень у медичному контролі Methods of examination in medical control	54	5	Залік. Test
Дисципліни, які обираються вищим навчальним закладом Subjects selected by higher school	972		
Дисципліни, які обирає студент. Subjects selected by student	756		

Навчальні дисципліни базового рівня освіти

Subjects of Basic Educational Level

В організаційно-адміністративному плані Український державний університет фізичного виховання і спорту належить до системи Державного комітету України з фізичної культури і спорту. Проте з ряду питань головний вуз галузі — після атестації, одержання університетського статусу і відповідної акредитації — користується автономними правами, зокрема, самостійно формує навчальні плани і програми, визначає тематику науково-дослідних робіт, видавничої діяльності тощо. У методологічному плані вуз діє в тісному контакті з Міністерством освіти України, а як головний у галузі — координує діяльність фізкультурно-спортивних вищих і середніх навчальних закладів країни.

Ступенева структура системи навчання у вузі дозволяє найздібнішим студентам досягти вищого рівня освіти й одержати бажану професійну кваліфікацію і вчений ступінь. Зміст і обсяг ступеневої підготовки відповідають професійним вимогам до спеціалістів певного кваліфікаційного рівня.

У таблиці, що на сторінках 18-19, наведено навчальні дисципліни базового рівня

ітатіон, the leading institution of the branch has been provided with autonomous rights. In particular, it makes curricula and educational programmes, determines the subjects of research works and publications, etc. As for methodological aspect, the University closely cooperates with the Ministry of Education of Ukraine. Being the leading institution of the branch, the University coordinates activities of higher and secondary physical culture and sports educational institutions within the country.

Stage-by-stage structure of educational system in the University allows the most gifted students to get the higher level of education and obtain desired professional qualification and degree. The content and volume of stage-by-stage preparation correspond to professional requirements made of specialists of definite level of qualification. The above Table presents the subjects of basic educational level, their volumes (in hours), terminal distribution and forms of control.

The above Table describes specialities of the third (Master), the fourth (Ph.D.) and the fifth (Doctor of Sciences) levels of prepara-

Лекцію читає професор Юрій Шкребтій

Professor Yuri Shkrebtii delivers lecture

